

PODSUMOWANIE

Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
Programu ochrony środowiska na lata 2014 – 2017
z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Ełk

Zamawiający

Gmina Ełk
ul. Armii Krajowej 3
19 – 300 Ełk

Wykonawca

EkoExpert
Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze Sp. z o.o.
ul. Bohaterów Monte Cassino 19/57
15 – 783 Białystok

Opracowano w zespole:

Halina Brulińska
Anna Ostrowska
Stanisław Paniczko
Marcin Zarzecki

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP.....	3
2.	RAMOWY PRZEBIEG	3
2.1.	UZGODNIENIE STOPNIA SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE.....	4
2.2.	SPORZĄDZENIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
2.3.	UZYSKANIE WYMAGANYCH OPINII.....	4
2.4.	ZAPEWNIENIE UDZIAŁU SPOŁECZEŃSTWA W OPINIOWANIU	4
3.	PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
3.1.	USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	5
3.2.	ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI	5
3.3.	WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	9
3.4.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU.....	9
3.5.	UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	9
4.	ZAŁĄCZNIK 1	11

1. WSTĘP

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko oraz ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 poz. 1235.).

Zgodnie z art. 3 pkt 14 ww. ustawy strategiczna ocena oddziaływania na środowisko to postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów lub programów. Ocena ta obejmuje:

- 1) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 2) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- 3) uzyskanie wymaganych opinii,
- 4) zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ww. ustawy do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego);
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko jest projekt dokumentu: *Program ochrony środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Ełk*. Dokument został sporządzony w 2014 roku jako realizacja obowiązku wynikającego z zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232 z późn. zm.).

2. RAMOWY PRZEBIEG

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

1. uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
2. sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
3. uzyskanie wymaganych opinii,
4. zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu.

2.1. UZGODNIENIE STOPNIA SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE

Pismem z dnia 18 marca 2014 r. Wójt Gminy Ełk wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko. Oba organy uzgodniły sporządzenie prognozy w pełnym zakresie przewidzianym ustawą.

2.2. SPORZĄDZENIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W kwietniu 2014 r. przystąpiono do opracowania wymaganej przez ww. ustawę *Prognozy oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Ełk*.

2.3. UZYSKANIE WYMAGANYCH OPINII

Zgodnie z art. 54. ust. 1 ww. ustawy Wójt Gminy Ełk w dniu 18 czerwca 2014 r. przekazał projekt *Programu ochrony środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Ełk, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko*, do zaopiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Zgodnie z ustawą ww. organy wydają opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie opinii.

W dniu 30 czerwca 2014 r. projekt dokumentu został zaopiniowany pozytywnie (z uwagami) przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.

W dniu 17 lipca 2014 r. projekt został zaopiniowany pozytywnie (bez uwag) przez Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W celu dopełnienia obowiązku wynikającego z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232 z późn. zm.) Projekt *Programu* został przekazany w dniu 18 czerwca 2014 r. do zaopiniowania przez organ wykonawczy powiatu. W dniu 15 lipca 2014 r. Zarząd Powiatu Ełckiego zaopiniował pozytywnie projekt dokumentu, nie wnosząc uwag do treści opracowania.

Wyżej wymienione opinie zawarto w Załączniku 1 do *Podsumowania*.

2.4. ZAPEWNIENIE UDZIAŁU SPOŁECZEŃSTWA W OPINIOWANIU

Zgodnie z art. 54 ust. 2 Wójt Gminy Ełk zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów powiadamiając społeczeństwo poprzez zamieszczenie w dniu 18 czerwca 2014 r. obwieszczenia na stronie internetowej Urzędu (www.elk-ug.bip.eur.pl), w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Ełk, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu oraz w prasie lokalnej. W informacji o skierowaniu ww. dokumentów do konsultacji społecznych wskazano na możliwość składania uwag i wniosków w formie pisemnej, za pośrednictwem poczty elektronicznej lub ustnie w siedzibie Urzędu, przez okres 21 dni od daty podania obwieszczenia do publicznej wiadomości. W trakcie konsultacji społecznych nie zostały zgłoszone żadne uwagi i wnioski ze strony społeczeństwa.

3. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

3.1. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W prognozie przedstawiono informacje o zawartości *Programu* oraz przedstawiono uwarunkowania ochrony środowiska wynikające z dokumentów strategicznych wyższego szczebla. Stwierdzono zgodność dokumentu z celami i kierunkami innych strategii. W wyniku analizy i oceny istniejącego stanu środowiska zidentyfikowano istniejące problemy środowiskowe, istotne z punktu widzenia opracowywanej aktualizacji. Wskazano, że odstępianie od wdrażania zapisów przedmiotowych dokumentów oznaczać będzie niezrealizowanie strategicznych celów ochrony środowiska. Brak realizacji *Programu* przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku.

W ramach prognozy dokonano analizy i oceny znaczących oddziaływań na środowisko. W wyniku analizy i oceny istniejącego stanu środowiska wskazano na istniejące problemy środowiskowe istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Oceną objęto przede wszystkim takie elementy środowiska jak: ludzie, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne i zabytki. Zidentyfikowano oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań w odniesieniu do ww. aspektów. Przedstawiono je w formie matrycy pozwalającej na łatwą identyfikację aspektów środowiskowych. Sumaryczna analiza oddziaływań wykazała, że realizacja działań wynikających z *Programu* będzie miała zdecydowanie prośrodowiskowe oddziaływanie. Realizacja *Programu* nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewidziano podjęcia takich działań.

Zamieszczone w projekcie *Programu* propozycje wskaźników monitorowania ich realizacji, są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji, a zatem odstąpiono od nakładania konieczności realizacji dodatkowego monitoringu skutków realizacji *Programu*.

3.2. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie opinią z dnia 30 czerwca 2014 r., znak WSTL.410.39.2014.BT, wniósł uwagi i sugestie do projektu dokumentu. Treść uwag wraz ze sposobem ich uwzględnienia, przedstawiono w poniższym zestawieniu.

Tabela 1. Uwagi zgłoszone przez RDOŚ w Olsztynie oraz sposób ich uwzględnienia

L.p.	Uwaga	Sposób uwzględnienia
1	<p>(...) Wydaje się, że warto byłoby również wskazać studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które mimo, iż nie stanowi aktu prawa miejscowego jest ważnym dokumentem planistycznym. Ponadto obszary takie winny być uwzględnione w opracowaniach ekofizjograficznych, które każda gmina powinna wykonać. Należy zwrócić uwagę na konieczność kształtowania odpowiedniej polityki przestrzennej gminy, w tym ochrony jej zasobów wodnych i przyrodniczych już na etapie wczesnego planowania w gminie (a więc opracowując studium i mpzp). (...) Program ochrony środowiska powinien wskazywać na konieczność wykorzystania narzędzi planistycznych w gminie do realizacji celów w nim zawartych.</p>	<p>Funkcje <i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego</i> zostały wskazane w punkcie 8.3. <i>Planowanie przestrzenne</i>. Ponadto w ustaleniach <i>Programu</i>, obejmujących zadania koordynowane (Tabela 27), wyróżniono szereg zadań związanych z kształtowaniem pro-środowiskowej polityki przestrzennej gminy m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zagospodarowanie linii brzegowych rzek i jezior zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju ▪ Ograniczanie zabudowy nadbrzeży na terenach cennych przyrodniczo w celu zachowania stabilności ekosystemów ▪ Uwzględnienie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym i lokalizowaniu przedsięwzięć ▪ Zwiększenie lesistości, zalesienia terenów wymagających rekultywacji ▪ Powstawanie pasów zieleni izolacyjnej i budowa ekranów akustycznych ▪ Wyznaczenie stref wolnych od transportu ▪ Lokalizacja linii przesyłowych elektroenergetyki o wysokich napięciach jak najdalej od terenów istniejącego i przewidywanego osadnictwa mieszkalnego i usługowego ▪ Zagospodarowanie terenów powyrobiskowych poprzez: zalesienia, prowadzenie gospodarki rybackiej lub cele rekreacyjne ▪ Planowanie działań inwestycyjnych oparte na zasadzie zrównoważonego rozwoju <p>W odniesieniu do powyżej przytoczonych zapisów <i>Program</i> wskazuje na konieczność wykorzystania narzędzi planistycznych w gminie do realizacji celów w nim zawartych.</p>
2	<p>W zadaniach dotyczących aspektów przyrodniczych i krajobrazowych warto byłoby wprowadzić zapis wskazujący na konieczność ochrony zadrzewień i zakrzaczeń zarówno w dokumentach planistycznych jak i przy realizacji przedsięwzięć oraz nakazujący obowiązek przestrzegania przy ewentualnej</p>	<p><i>Program</i> odnosi się kwestii przyrodniczych w aspekcie planowania przestrzennego (patrz uwaga wyżej). Ze względu na znaczny stopień ogólności sformułowań w zakresie priorytetów zawartych w dokumencie, co jest charakterystyczne dla tego typu opracowań nie zostały wyszczególnione nakazy i obowiązki w zakresie ochrony środowiska w odniesieniu do etapu inwestycyjnego. Szczegółowa analiza wpływu poszczególnych inwestycji zostanie przeprowadzona w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko. W ramach procedury OOS przeanalizowane zostaną rozwiązania alternatywne</p>

L.p.	Uwaga	Sposób uwzględnienia
	wycince okresów lęgowych ptaków.	dla poszczególnych inwestycji, a także ewentualne działania minimalizujące negatywny wpływ na środowisko.
3	W ograniczeniu emisji ze środków transportu można też wskazać na konieczność modernizacji dróg i ulic, wymianę nawierzchni, odpowiednie zagospodarowanie pasów otaczających tereny komunikacyjne, zwiększenie udziału transportu zbiorowego, kontrolę stanu technicznego pojazdów, wprowadzenie zadrzewień (zakrzaceń) jako osłonę przed zanieczyszczeniami powietrza.	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej oraz kolejowej została wykazana w zadaniach koordynowanych w zakresie priorytetu ochrony powietrza atmosferycznego (Tabela 27). Ponadto powstawanie pasów zieleni izolacyjnej zostało ujęte przy priorytecie ochrony przed hałasem.
4	W zakresie gospodarki odpadami należałoby zwrócić uwagę na obowiązek ograniczenia ilości odpadów biodegradowalnych przeznaczonych do składowania.	Racjonalna gospodarka odpadami stanowi jeden z priorytetów ekologicznych Programu, ponadto, rozwój systemu gospodarowania odpadami prowadzący do zmniejszenia ilości odpadów jest jednym z celów długoterminowych przedmiotowego Programu (Ryc. 29).
5	(...) szczególnej uwadze należy poświęcić zagadnienie edukacji społeczeństwa, w zakresie prawidłowej eksploatacji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, które wykorzystywane są jako sposób zagospodarowania ścieków komunalnych.	Zagadnienia związane z edukacją ekologiczną opisano w rozdziale 3.9 Świadomość ekologiczna. Ze względu na istotność zagadnienia oraz bezpośrednio i pośrednio przełożenie świadomości ekologicznej na stan wszystkich elementów środowiska, wśród priorytetów Programu – Edukacja ekologiczna – stanowi oddzielny priorytet, któremu przypisano cele długo- i krótkoterminowe oraz zadania (Tab. 27).
6	(..) stan wód często nie odpowiada normom, dlatego też należy dążyć do jak najszybszego kompleksowego rozwiązania gospodarki ściekowej oraz sukcesywnej likwidacji szamb.	Zgodnie z zapisami Programu wobec problemów wynikających z gospodarki wodno – ściekowej zostaną podjęte działania zmierzające do poprawy jakości wody pitnej oraz racjonalizacji gospodarki wodnej. Zadania własne gminy (str. 76) wskazują na zamiar podjęcia przez gminę konkretnych zadań z zakresu infrastruktury wodno – ściekowej.
7	Wśród priorytetów należałoby wyszczególnić: poprawę jakości wód powierzchniowych i gospodarki wodno-ściekowej, utrzymanie standardów jakości powietrza, ograniczenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego i przemysłowego,	Wśród priorytetów Programu, którym przypisano cele długoterminowe znajdują się m.in. (Ryc. 29): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Racjonalna gospodarka wodna (Utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych, ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania),

L.p.	Uwaga	Sposób uwzględnienia
	podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa (system edukacji ekologicznej), poprawa ochrony powierzchni ziemi (selekcja odpadów u źródła).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ochrona powietrza atmosferycznego (Poprawa jakości powietrza atmosferycznego), ▪ Ochrona przed hałasem (Zmniejszenie zagrożenia hałasem), ▪ Ochrona powierzchni ziemi (Kształtowanie powierzchni ziemi oparte na zasadzie zrównoważonego rozwoju), ▪ Racjonalna gospodarka odpadami (Rozwój systemu gospodarowania odpadami prowadzący do zmniejszenia ilości odpadów), ▪ Edukacja ekologiczna (Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców).
8	W ocenie tutejszego organu, w treści merytorycznej przedłożonej aktualizacji, należałoby również uwzględnić wyniki raportu z realizacji Programu. Ponadto należy zauważyć, iż w Programie, większość rozdziałów została poświęcona opisowi stanu środowiska oraz ogólnym problemom środowiskowym. Wydaje się zatem, iż została nieco zachwiana dysproporcja pomiędzy poszczególnymi działaniami, będącymi przedmiotem Programu.	<p><i>Program nie uwzględnił Raportu z realizacji Programu ze względu na jego brak.</i></p> <p>Przedmiotowe opracowanie stanowi pierwszy <i>Program Ochrony Środowiska</i> dla gminy Elk. Z tego też względu, uznano za właściwe dokonać opisu środowiska gminy w jak najszerszym aspekcie. Obszerny opis aktualnego stanu środowiska gminy pozwolił na przeprowadzenie odpowiedniej analizy, w oparciu o którą wyszczególniono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Wnioski z analizy posłużyły do określenia programu zadaniowego: wyodrębnienia priorytetów ekologicznych oraz celów długo- i krótkoterminowych.</p>

3.3. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Realizacja *Programu* nie wywoła oddziaływań środowiskowych o charakterze transgranicznym, w związku z czym nie przeprowadzono transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

3.4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

W projekcie *Programu* wskazano propozycje wskaźników efektywności *Programu*, które pozwolą ocenić zmiany w środowisku, które nastąpią w wyniku realizacji zaplanowanych działań. W związku z powyższym odstąpiono od określania dodatkowego monitoringu skutków realizacji dokumentu. Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania założeń zawartych w ww. dokumencie, które następnie przedstawiane zostaną Radzie Gminy. Monitoring *Programu* opiera się na zestawie mierników, które pozwalają na ocenę stopnia realizacji poszczególnych zadań, celów, priorytetów oraz *Programu* jako całości.

3.5. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Przeprowadzona analiza oraz wynikająca z niej ocena zapisów *Programu* pozwala na stwierdzenie, że generalnie realizacja zapisów ww. dokumentu spowoduje poprawę stanu środowiska. Równolegle wpłynie ona na ograniczenie zużywania zasobów środowiskowych, przy jednoczesnym zachowaniu warunków do harmonijnego wzrostu gospodarczego pozwalającego na pokrycie potrzeb gminy i jego mieszkańców.

Realizacja zapisów *Programu* przyczyni się m.in. do:

- usprawnienia systemu zarządzania środowiskiem,
- poprawy jakości powietrza,
- poprawy jakości wód, w szczególności stanowiących źródło zaopatrzenia ludności w wodę pitną,
- zmniejszenia zagrożenia hałasem,
- ochrony powierzchni ziemi,
- zwiększenia ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych,
- wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców.

Proponowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach *Programu* mają pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia, zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia. Przedmiotowy dokument ma charakter strategiczny oraz pewien stopień ogólności. W związku z powyższym, brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy. Podczas realizacji nowych inwestycji należy

rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Rozwiązania alternatywne powinny być przeanalizowane na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 poz. 1235.).

4. ZAŁĄCZNIK 1

1. Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 czerwca 2014 r., znak: WSTL.410.39.2014.BT
2. Opinia Warmińsko – Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 17 lipca 2014 r., znak: ZNS9082.2.38.2014.W.AZ
3. Opinia Zarządu Powiatu Ełckiego z dnia 15 lipca 2014 r., znak:R.602.2.2014 r.

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn
tel. 89 537 21 00
faks 89 527 04 23
www.olsztyn.rdos.gov.pl

WSTL.410.39.2014.BT

P. Ruszczyk
Od: 07.2014
P. Dzierżewski
P. Ruszczyk
30.06.2014

Elk, 30 czerwca 2014 r.

Pan
Antoni Polkowski
Wójt Gminy Elk
19-300 Elk

Opinia

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) - po rozpatrzeniu wniosku z dnia 18 czerwca 2014 r., znak: ŚOŚ.621.1.2.2014 (data wpływu 20.06.2014 r.), przedłożonego przez Pana Antoniego Polkowskiego Wójta Gminy Elk w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, po przeanalizowaniu dokumentu:

Projekt: „Program Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Elk”

wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska...”, wykonaną przez zespół autorski EkoExpert Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze Sp. z o.o. Halinę Brulińską, Annę Ostrowską, Stanisława Paniczko i Marcina Zarzeckiego

- przedkłada następującą opinię :

Przedłożony do zaopiniowania dokument spełnia zasadnicze kryteria formalne oraz co do zasady merytoryczne, wymagane przepisami prawa w tym zakresie, tj.:

- struktura dokumentu nawiązuje do struktury Polityki ekologicznej państwa, Programu ochrony środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018, Powiatowego Programu ochrony środowiska na lata 2012 – 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016 – 2019, oraz innych dokumentów strategicznych opracowanych dla gminy Elk,
- szczegółowość dokumentu jest adekwatna do dokumentów opracowywanych na danym szczeblu, tj. Gminy,
- w dokumencie przedstawiono ogólną charakterystykę środowiska społeczno-gospodarczego gminy Elk, charakterystykę środowiska przyrodniczego (rzeźba terenu, zasoby glebowe, wody powierzchniowe i podziemne, lasy i gospodarka leśna, formy ochrony przyrody),
- zdiagnozowano aktualny stan środowiska i zagrożenia, uwzględniając wszystkie aspekty środowiska, tj. jakość gleb, wód, powietrza, (zanieczyszczenie powietrza, klimat), hałas, pola elektromagnetyczne, odpady,
- przedstawiono problemy gminy z punktu widzenia środowiska,
- określono:
 - cele ekologiczne, w tym działania podejmowane dla ich osiągnięcia,
 - harmonogram realizacji działań Programu,
 - zarządzanie Programem, tj. narzędzia i instrumenty realizacji Programu (prawne i finansowe, społeczne, polityczne, strukturalne).

Analizując walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy, w znaczeniu prawnych form ochrony przyrody, należy uznać je za wysokie. Na terenie gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody Ostoja bobrów Bartosze, użytek ekologiczny – wyspy na jeziorze Druglin, 3 obszary Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Poligon Orzysz kod obszaru PLB 280014, specjalny obszar ochrony siedlisk Jezioro Woszczelskie kod obszaru PLH 280034 oraz Murawy na Pojezierzu Elckim kod obszaru PLH 280041, oraz 14 pomników przyrody.

W zakresie wyposażenia w infrastrukturę stwierdzono: Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła pod koniec 2013 r. 197,82 km przy wskaźniku zwodociągowania 74,57 %, a sieci kanalizacyjnej 54,9 km przy wskaźniku skanalizowania 33%. Szacuje się, iż w 2017 r. wskaźnik zwodociągowania osiągnie wartość 85%, natomiast w 2021 r. 93 %. Liczba przyłączy wodociągowych na terenie gminy to 1645, a kanalizacyjnych 537. Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej 8253. Liczba

mieszkańców korzystająca z infrastruktury kanalizacyjnej 3200. Na obszarze gminy Elk są cztery komunalne oczyszczalnie ścieków w miejscowościach: Nowa Wieś Ełcka, Chełchy, Lega i Rożyńsk. Znajdują się tu także przydomowe oczyszczalnie ścieków. Brak w prognozie informacji dotyczącej ilości przydomowych oczyszczalni ścieków i ich przepustowości. Gmina Elk jest członkiem Związku Międzygminnej Gospodarki Komunalnej. Przynależność gminy Elk do zorganizowanego systemu gospodarki odpadami stanowi niezbędny element funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy. Ze względu na specyfikę obszaru przedsięwzięcia (12 gmin) i dużą rozciągłość obszaru (ok. 100 km) podzielono go na podregiony, obsługiwane przez stacje przeładunkowe oraz jeden region obsługiwany bezpośrednio przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach. Gmina Elk należy do podregionu Elk.

W programie przedstawiono długoterminową politykę Gminy Elk w dziedzinie ochrony środowiska, z perspektywą do roku 2021. Przyjęte cele ustalono przede wszystkim w oparciu o analizę występujących na terenie gminy problemów. Zgodnie z treścią dokumentu, jako priorytety ekologiczne, realizowane poprzez konkretne cele uznano:

1. Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych,

- *Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej regionu*
- *Rozwój lasów i ich racjonalne wykorzystanie*
- *Ochrona ziemi i gleb*
- *Kopaliny*
- *Racjonalizacja zużycia materiałów, wody, energii*
- *Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych.*

2. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

- *Poprawa jakości wód i ochrona przed powodzią*
- *Ochrona jakości powietrza*
- *Ograniczanie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych*
- *Racjonalna gospodarka odpadami*

3. Działania systemowe w ochronie środowiska

- *Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa*
- *Wspieranie rozwoju szkolnej edukacji w zakresie ochrony przyrody i środowiska*

Zawarte w programie zadania dotyczące edukacji ekologicznej mają za zadanie wpłynąć na świadomość mieszkańców i, w efekcie, przyczynić się do minimalizacji zagrożeń dla środowiska występujących na terenie gminy i jej otoczenia. Te treści „Programu”, których słabością jest ich zbyt uogólnienie, określają jednak w zadawalającej skali zakres działań i zadań w przedmiocie ochrony zasobów środowiska gminy i jej krajobrazu, umożliwiając ponadto w części nie tylko ich ochronę ale i wzbogacenie. Jedynym skutecznym czynnikiem zapewniającym funkcjonowanie zasady zrównoważonego rozwoju, a więc rozwoju harmonijnie łączącego poszczególne cele, jest ład przestrzenny. Przewodnym celem jest doprowadzenie do harmonijnego, wszechstronnego i trwałego rozwoju, zapewniającego podniesienie poziomu cywilizacyjnego i poziomu warunków życia oraz zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców, a także następnych pokoleń dla osiągnięcia trwałego stopnia akceptacji społecznej. Drugim ważnym celem jest wprowadzenie ładu przestrzennego, rozwinięcie systemu przestrzeni publicznych, zahamowanie niekorzystnych tendencji i warunków przestrzennych dla realizacji strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. W sferze ochrony i kształtowania środowiska – przywrócenie jego wartości, utrzymanie i rozszerzenie ochrony zasobów przyrody i walorów przyrodniczo-kulturowych oraz krajoznawczo-rekreacyjnych. Realizacja tych polityk jest niemożliwa bez funkcjonowania podstawowego narzędzia ich wdrażania tzn. miejscowego planu (planów) zagospodarowania przestrzennego gminy, posiadającego status prawa miejscowego (lokalnego).

Wydaje się, że warto byłoby również wskazać studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które mimo iż nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest ważnym dokumentem planistycznym. Ponadto, obszary takie winny być uwzględniane w opracowaniach ekofizjograficznych, które każda gmina powinna wykonać. Należy zwrócić uwagę, na konieczność kształtowania odpowiedniej polityki przestrzennej gminy, w tym ochrony jej zasobów wodnych i przyrodniczych już na etapie wczesnego planowania w gminie (a więc opracowując studium i mpzp).

W dokumentach tych należy zabezpieczyć środowisko przyrodnicze, poprzez odpowiednie zapisy, np. *realizacja zabudowy możliwa po podłączeniu do sieci kanalizacji sanitarnej*. Program ochrony środowiska powinien wskazywać na konieczność wykorzystywania narzędzi planistycznych w gminie do realizacji celów w nim zawartych. Ranga i znaczenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

powinno znaleźć też odzwierciedlenie w uwzględnianiu w nich wszystkich zakazów i nakazów, wynikających z przepisów prawa oraz przestrzeganie zapisów zawartych w aktach o utworzeniu form ochrony przyrody.

W zadaniach dotyczących aspektów przyrodniczych i krajobrazowych, warto byłoby wprowadzić zapis wskazujący na konieczność ochrony zadrzewień i zakrzaczeń zarówno w dokumentach planistycznych jak i przy realizacji przedsięwzięć oraz nakazujący obowiązek przestrzegania przy ewentualnej wycince okresów lęgowych ptaków.

W punkcie, dotyczącym ochrony jakości powietrza znajdują się zapisy dotyczące przechodzenia na ogrzewanie o niższej uciążliwości dla środowiska – preferowane paliwo ekologiczne. Niezwykle ważnym elementem ograniczenia tego proceduru powinna być edukacja ekologiczna, w zakresie szkodliwości spalania materiałów odpadowych (szczególnie tworzyw sztucznych), promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna, biomasa. Istotnym zadaniem powinno być eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach gospodarstw domowych oraz w kotłowniach, małych i średnich zakładów przemysłowych. W ograniczeniu emisji ze środków transportu można też wskazać na konieczność modernizacji dróg i ulic, wymianę nawierzchni, odpowiednie zagospodarowanie pasów otaczających tereny komunikacyjne, zwiększanie udziału transportu zbiorowego, kontrolę stanu technicznego pojazdów, wprowadzenie zadrzewień (zakrzaczeń) jako osłonę przed zanieczyszczeniami powietrza.

W zakresie gospodarki odpadami należałoby zwrócić uwagę na obowiązek ograniczenia ilości odpadów biodegradowalnych przeznaczonych do składowania.

Jednym z głównych problemów dotyczących ochrony zdrowia i ochrony środowiska jest występowanie na obszarze gminy znacznej ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla związku międzygminnego Gospodarka Komunalna zakłada plan działań usuwania azbestu i wyrobów azbestowych stosowanych na lata 2009-2015, określając obowiązki spoczywające na samorządzie gminnym w tym zakresie. Usuwanie pokryć dachowych i innych materiałów budowlanych zawierających azbest będzie procesem długotrwałym i kosztownym, który rozłożony jest na wiele lat. Ważną sprawą jest uświadamianie ludności jakie zagrożenia niesie ze sobą azbest.

Jako nadrzędny cel programów, dotyczących ochrony środowiska jest założenie poprawy poszczególnych elementów środowiska. Przyjęte cele do osiągnięcia (które można potraktować jako operacyjne) ustalono przede wszystkim w oparciu o analizę występujących na terenie gminy problemów. Wśród problemów, których rozwiązanie posiada zasadnicze znaczenie dla ochrony środowiska naturalnego, należy wymienić przede wszystkim uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i wdrożenie nowego systemu gospodarki odpadami. W związku z ww. sytuacją, szczególnej uwadze należy poświęcić zagadnienie **edukacji** społeczeństwa, w zakresie prawidłowej eksploatacji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, które wykorzystywane są jako sposób zagospodarowania ścieków komunalnych. Mając na uwadze ogromne zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych, wynikające z nieprawidłowości użytkowania zbiorników (nieszczelność, przepełnianie, brak systematycznego wywozu), gmina powinna sprawować nadzór nad ww. czynnościami, (co stanowi obowiązek, wynikający z przepisów prawa). Stan wód często nie odpowiada normom, dlatego też należy dążyć do jak najszybszego **kompleksowego rozwiązania gospodarki ściekowej** oraz sukcesywnej likwidacji szamb.

Program ochrony środowiska, co do zasady, przedstawia długoterminową politykę Gminy w dziedzinie ochrony środowiska, z określoną perspektywą czasową (w danym przypadku do roku 2021). Kierunki działań zazwyczaj dotyczą osiągnięcia przyjętych celów w następujących obszarach: ochrona powietrza atmosferycznego (poprzez ograniczenie emisji w sektorze komunalnym oraz emisji ze źródeł komunikacyjnych), ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ochrona powierzchni ziemi i racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych (w tym racjonalizacja zużycia wody, zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji, zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, gospodarka odpadami (ograniczenie ilości odpadów przeznaczonych do składowania), ochrona przed hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, ochrona zasobów przyrodniczych. Powyższe kierunki, pozwalają na zrównoważony rozwój Gminy. Program zawiera opis stanu istniejącego środowiska, ocenę jego zagrożeń oraz prognozuje tendencje przeobrażeń i zmian, zachodzących w środowisku na skutek wielorakich przyczyn, np. niepełne skanalizowanie Gminy, nieszczelne zbiorniki bezodpływowe, „niska” emisja pochodząca z nieekologicznych systemów grzewczych, nasilony ruch komunikacyjny. Z przedłożonego Programu wynika, że na terenie Gminy istnieje wiele nierozwiązanych na chwilę obecną problemów. Dla zrealizowania celów zawartych w Programie, określono konkretne zadania, zmierzające do zahamowania tendencji niekorzystnych, zmniejszenia zagrożeń oraz ewidentnej poprawy stanu środowiska. Realizacja Programu na terenie Gminy,

będzie dokonywana poprzez wdrażanie zasady zrównoważonego rozwoju, pozwalające na skuteczną ochronę środowiska naturalnego, zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt, zachowanie wysokich walorów krajobrazowych, poprawę jakości środowiska, rozwój edukacji ekologicznej. Cele te pozostają spójne z innymi dokumentami o charakterze strategicznym, sporządzanymi na potrzeby województwa, powiatu, a także z Polityką ekologiczną państwa. Wśród priorytetów należałoby wyszczególnić: poprawę jakości wód powierzchniowych i gospodarki wodno-ściekowej, utrzymanie standardów jakości powietrza, ograniczenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego i przemysłowego, podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa (system edukacji ekologicznej), poprawa ochrony powierzchni ziemi (selekcja odpadów u źródła). Wszystkie powyższe działania powinny być w sposób właściwy monitorowane. Dzięki systemowi monitoringu, będzie możliwa kontrola wykonania zadań i zgodność z harmonogramem. Sposób **monitorowania i wskaźniki** oceny realizacji Programu będą dokonywane zgodnie z zasadami zawartymi w Programie (z częstotliwością co 2 lata powinny być składane raporty).

W ocenie tutejszego organu, w treści merytorycznej przedłożonej aktualizacji, należałoby również uwzględnić wyniki raportu z realizacji „Programu...”. Ponadto, należy zauważyć, że w Programie, większość rozdziałów została poświęcona opisowi stanu środowiska oraz ogólnym problemom środowiskowym. Wydaje się zatem, że zachwiana została nieco dysproporcja między poszczególnymi działaniami, będącymi przedmiotem Programu.

Do projektu niniejszego dokumentu organ opracowujący, stosownie do wymogów prawa sporządził i załączył **Prognozę oddziaływania na środowisko dla aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska ...”**

Załączona prognoza **zasadniczo wypełnia kryteria formalne i merytoryczne** nałożone w art. 51 ust. 2 ww. ustawy w zakresie zawartości prognozy – brak jest wcześniejszego uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie. W dokumencie dokonano:

- identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko w wyniku realizacji zapisów aktualizacji Programu Ochrony Środowiska,
- oceniono stopień natężenia tych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska w zestawieniu opisowym grupując efekty pozytywne, negatywne i neutralne,
- dokonano oceny stopnia uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w aktualizacji „Programu...”,
- oceniono potencjalne skutki dla środowiska w przypadku wdrożenia „Programu...” lub w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (zaniechanie projektu).

Planowane przedsięwzięcia nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony obszarów NATURA 2000, zatem nie zachodzi ryzyko nie przyjęcia dokumentu z tytułu wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 55 ust. 2 *ustawy o udostępnianiu (...)* w brzmieniu: Projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

Przedłożona prognoza wykazała, że wdrożenie działań POŚ będzie miało wpływ pozytywny na stan środowiska i jego zasoby, zaś realizacja zaplanowanych zadań w zakresie ochrony jego zasobów przyczyni się do jego poprawy.

Pozytywnie należy ocenić odniesienie się w dokumencie i w Prognozie do odpowiednich dokumentów na poziomie krajowym i lokalnym, poruszenie zagadnień związanych z gospodarką odpadami w gminie, odniesienie do działań gminy związanych z usuwaniem azbestu.

Najważniejsze przedsięwzięcia na terenie gminy powinny być związane z uporządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej. Natomiast wdrożenie nowego systemu gospodarki odpadami jest obowiązkiem gminy, wynikającym wprost z ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz innych ustaw, która określa zadania (wraz z obowiązującymi terminami ich wykonania) gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości, dotyczące utrzymania czystości i porządku, warunki wykonania działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, a także warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie uregulowanym w ustawie.

Za słuszne natomiast, należy uznać zwrócenie uwagi w Prognozie na konieczność wzmocnienia roli planowania przestrzennego przy formułowaniu celów, a zwłaszcza zadań wymienionych w omawianym dokumencie POŚ.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 18 czerwca 2014 r., znak: ŚOŚ.621.1.2014 (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 20.06.2014 r.) Pan Antoni Polkowski Wójt Gminy Ełk zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentu: **Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Ełk na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018 -2021”** - wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Opinia niniejsza wymagana jest z mocy art. 54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) na podstawie którego organ opracowujący projekt dokumentu wymagający **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy. Z mocy art. 57 ust. 2 ww. ustawy organem opiniującym właściwym w przedmiotowej sprawie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W związku z powyższym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przedkłada niniejszą opinię do ewentualnego wykorzystania zgodnie z art. 55.1. powyższej ustawy. Opinia wydawana w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wyrażana jest przez organ w formie zwykłego pisma i nie posiada charakteru wiążącego dla organu opracowującego projekt dokumentu (wnioskodawcy), jednakże zgodnie z art. 55 ww. ustawy, wnioskodawca bierze ją pod uwagę ustalając jego ostateczną wersję.

Op. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA

Barbara Tyszkiewicz
Naczelnik Wydziału
Spraw Terenowych II

Otrzymują: (za dowodem doręczenia)

1. Wójt Gminy Ełk, 19-300 Ełk ul. Armii Krajowej 3
2. A/a

P. Ruszczyk
22.07.2014
P. Dziurzyk
21-07-14

**Warmińsko-Mazurski
Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny**

10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16,
centrala 89 524 83 00, faks 89 679 16 99 e-mail: wsse@wsse.olsztyn.pl

ZNS.9082.2.38.2014.W.AZ

Olsztyn, dnia 17.07.2014 r.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.), art. 46 pkt 2, art. 54 ust. 1, art. 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), po zapoznaniu się z dokumentacją przedłożoną przy wniosku Wójta Gminy Elk znak: ŚOŚ.621.1.2014 z dnia 18.06.2014 r. (data wpływu 20.06.2014 r.) o zaopiniowanie projektu „Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Elk”

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

pozytywnie opiniuje projekt „Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Elk”.

UZASADNIENIE

W dniu 20.06.2014 r. do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynął wniosek Wójta Gminy Elk o zaopiniowanie projektu „Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Elk”. Do wniosku dołączono projekt Programu wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Elk” (sporządzoną przez EkoExpert Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze Sp. z o.o., ul. Bohaterów Monte Cassino 19/57, 15-783 Białystok).

Opracowanie Programu ochrony środowiska jest obowiązkiem Gminy wynikającym z art. 17 i 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.). Program jest przyjmowany do realizacji w drodze uchwały Rady Gminy. Program ochrony środowiska należy do dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 54 ust. 1, w związku z art. 58 ustawy, projekt dokumentu poddaje się, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego. Z uwagi na lokalizację obszaru objętego Programem właściwym miejscowo w przedmiotowej sprawie jest Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony przez WMPWIS opinią znak: ZNS.9082.2.18.2014.W z dnia 15.04.2014 r.

„Program Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Elk” jest elementem polityki ekologicznej gminy w powiązaniu z podobnego rodzaju dokumentami planistycznymi szczebla powiatowego, wojewódzkiego i krajowego. Istotą Programu jest wyznaczenie celów strategicznych oraz działań służących poprawie stanu środowiska. W Programie dokonano oceny dotychczasowych działań z zakresu ochrony środowiska w Gminie Elk, przeanalizowano aktualny stan

środowiska w gminie oraz sformułowano główne priorytety, cele i kierunki działań oraz zadania inwestycyjne na kolejne lata (w okresie programowania).

Realizacja Programu odbywać się będzie w oparciu o cele długoterminowe dla każdego z priorytetów ekologicznych. Cele długoterminowe zakładają perspektywę czasową do 2021 r. W ramach celów długoterminowych wyznaczono cele krótkoterminowe, zakładane do realizacji w latach 2014-2017. Cele krótkoterminowe obejmują zadania (własne i koordynowane), które powinny być podjęte, aby osiągnąć przyjęte założenia.

I. Zadania koordynowane

Zadania koordynowane są to zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie powiatu i gminy, ale podległych bezpośrednio organom wojewódzkim, bądź centralnym.

Priorytet 1: Racjonalna gospodarka zasobami wodnymi.

Cel długoterminowy: Utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych, ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania.

Cele krótkoterminowe:

- Cel 1. Zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej.
Zadanie: Budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody.
- Cel 2. Racjonalne gospodarowanie zasobami wód.
Zadanie: Wprowadzanie systemów oszczędzających wodę w przedsiębiorstwach.
- Cel 3. Zapobieganie eutrofizacji wód.
Zadania:
 - Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
 - Modernizacja i rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej.
 - Ograniczenie stosowania nawozów w rolnictwie poprzez realizację programów rolno-środowiskowych oraz rozwój rolnictwa ekologicznego.
 - Ujawnianie i likwidowanie zrzutu ścieków bezpośrednio do wód.
- Cel 4. Kształtowanie rzek i zbiorników wodnych zapewniające stabilność systemów przyrodniczych
Zadania:
 - Zagospodarowanie linii brzegowych rzek i jezior zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
 - Ograniczanie zabudowy nabrzeży na terenach cennych przyrodniczo w celu zachowania stabilności ekosystemów.

Priorytet 2: Ochrona przyrody i krajobrazu.

Cel długoterminowy: Ochrona różnorodności przyrodniczej i krajobrazowej.

Cele krótkoterminowe:

- Cel 1. Pogłębienie i udostępnienie wiedzy o zasobach przyrodniczych.
Zadanie: Organizacja akcji informacyjnych, spotkań i podejmowanie współpracy na rzecz ochrony przyrody z lokalnie działającymi organizacjami oraz mieszkańcami.
- Cel 2. Ochrona struktury i zapewnienie stabilności siedlisk i ekosystemów.
Zadanie: Egzekwowanie przepisów z zakresu ochrony przyrody na terenach objętych ochroną prawną, rewitalizacja zadrzewień śródpolnych.
- Cel 3. Ochrona różnorodności ekologicznej i krajobrazowej
Zadania:
 - Uwzględnienie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym i lokalizowaniu przedsięwzięć.
 - Rehabilitacja i rewitalizacja pozostałości parków dworskich.
- Cel 4. Zapobieganie konfliktom ekologicznym.
Zadanie: Organizacja spotkań i konsultacji.
- Cel 5. Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów.
Zadanie: Zwiększanie lesistości, zalesienia terenów wymagających rekultywacji.

Priorytet 3: Ochrona powietrza atmosferycznego.

Cel długoterminowy: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego.

Cele krótkoterminowe:

Cel 1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza.

Zadania:

- Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej oraz kolejowej.
- Modernizacje kotłowni, zastosowanie w ogrzewnictwie mediów ekologicznych.

Cel 2. Opracowanie gminnego planu zaopatrzenia w ciepło z uwzględnieniem wykorzystania OZE.

Zadanie: Opracowanie gminnego planu zaopatrzenia w ciepło z uwzględnieniem wykorzystania OZE.

Priorytet 4: Ochrona przed hałasem.

Cel długoterminowy: Zmniejszenie zagrożenia hałasem.

Cele krótkoterminowe:

Cel 1. Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas.

Zadanie: Powstawanie pasów zieleni izolacyjnej i budowa ekranów akustycznych.

Cel 2. Uwzględnienie w planowaniu przestrzennym ochrony przed hałasem.

Zadanie: Ustanawianie strefy ciszy na jeziorach.

Priorytet 5: Ochrona przed PEM.

Cel długoterminowy: Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej dopuszczalnej wartości.

Cele krótkoterminowe:

Cel 1. Rozwój i modernizacja systemu energetycznego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Zadanie: Lokalizacja linii przesyłowych elektroenergetyki o wysokich napięciach, jak najdalej od terenów istniejącego i przewidywanego osadnictwa mieszkalnego i usługowego.

Priorytet 6: Ochrona powierzchni ziemi.

Cel długoterminowy: Kształtowanie powierzchni ziemi oparte na zasadzie zrównoważonego rozwoju.

Cele krótkoterminowe:

Cel 1. Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.

Zadania:

- Eksploatacja kopalni na podstawie koncesji i zezwoleń.
- Prace ziemne na obszarze stanowisk poprzedzone badaniami archeologicznymi.

Cel 2. Ograniczenie presji spowodowanej pracami geologicznymi i eksploatacją złóż.

Zadanie: Transport urobku z terenów eksploatacyjnych wyłącznie poprzez drogi powiatowe i gminne pod warunkiem ich przebudowy do obowiązującej normatywnej nośności konstrukcji jezdni.

Cel 3. Rekultywacja terenów zdegradowanych.

Zadanie: Zagospodarowanie terenów powyrobiskowych poprzez: zalesienia, prowadzenie gospodarki rybackiej lub cele rekreacyjne.

Cel 4. Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym.

Zadanie: Planowanie działań inwestycyjnych oparte na zasadzie zrównoważonego rozwoju.

Priorytet 7: Racjonalna gospodarka odpadami.

Cel długoterminowy: Rozwój systemu gospodarowania odpadami prowadzący do zmniejszenia ilości odpadów.

Cele krótkoterminowe:

Cel 1. Podjęcie działań związanych z usunięciem z terenu gminy wyrobów zawierających azbest.

Zadanie: Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Związku Międzygminnego Gospodarka Komunalna.

Cel 2. Zwiększenie udziału odzysku, w tym szczególności odzysku energii z odpadów.

Zadanie: Działania informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców.

Cel 3. Wylimitowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Zadania:

- Likwidacja dzikich wysypisk.
- Angażowanie społeczeństwa w akcje *Sprzątanie Świata*.

Priorytet 8: Rozwój zielonej gospodarki.

Cel długoterminowy: Wspieranie platform technologicznych i eko-innowacyjności w ochronie środowiska.

Cele krótkoterminowe:

Cel 1. Zwiększenie wykorzystania OZE.

Zadanie: Promocja i wsparcie w uzyskaniu dofinansowania na nowoczesne technologie wykorzystujące OZE prywatnych przedsiębiorców i mieszkańców.

Cel 2. Rozwój rolnictwa ekologicznego.

Zadanie: Propagowanie certyfikowanego rolnictwa ekologicznego.

Cel 3. Realizacja programów rolno-środowiskowych.

Zadanie: Promowanie programów rolno-środowiskowych wśród rolników.

Priorytet 9: Rozwój turystyki ekologicznej.

Cel długoterminowy: Zmniejszenie presji turystyki na środowisko.

Cele krótkoterminowe:

Cel 1. Rozwój agroturystyki.

Zadanie: Popularyzacja turystyki wiejskiej.

Cel 2. Rozwój infrastruktury turystycznej.

Zadanie: Powstanie infrastruktury turystycznej umożliwiającej kanalizację ruchu turystycznego.

Cel 3. Rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody.

Zadanie: Rozwój sieci szlaków turystycznych.

Priorytet 10: Edukacja ekologiczna.

Cel długoterminowy: Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

Cele krótkoterminowe:

Cel 1. Promocja zdrowego stylu życia.

Zadanie: Organizacja konkursów i targów ekologicznych.

Cel 2. Promowanie oszczędnego korzystania z wody, energii i surowców.

Zadanie: Organizacja akcji popularyzujących świadome korzystanie z zasobów naturalnych.

Cel 3. Rozwój współpracy różnych instytucji w organizacji spotkań, warsztatów dla realizacji celów Programu Ochrony Środowiska.

Zadanie: Wzajemna współpraca instytucji na rzecz ochrony środowiska.

Cel 4. Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska.

Zadanie: Aktywizacja społeczeństwa poprzez akcje informacyjne.

II. Zadania własne

Zadania własne są to przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy. Nie wyklucza się także możliwości pozyskania środków z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz innych.

Zestawienie zamierzeń inwestycyjnych związanych z ochroną środowiska planowanych do realizacji w latach 2014 – 2017 lub w perspektywie 2018 – 2021:

1. Budowa sieci wodociągowej w m. Lepaki Wielki, Mołdzie.
2. Budowa Stacji Uzdatniania Wody wraz z infrastrukturą w m. Nowa Wieś Ełcka.
3. Budowa wodociągu Śniepie – Niekrasy.
4. Projekt „Ochrona jeziora Selment Wielki” – budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Sędki – Lega – Chełchy – Przykopka – Ełk – II etap.
5. Projekt „Ochrona jeziora Selment Wielki” – budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Ełk – Szeligi – Buczki – I etap.
6. Projekt „Ochrona jeziora Selment Wielki” – budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Mrozy Wielkie – Sordachy – Koziki – Gize – Brodowo – III etap.
7. Projekt „Ochrona jeziora Selment Wielki” – budowa sieci wodociągowej na trasie Mrozy Wielkie – Sordachy – Koziki – Gize – Brodowo – III etap.

8. Projekt „Ochrona jeziora Selment Wielki” – budowa sieci wodociągowej na trasie Ełk – Szeligi – Buczki – I etap.
9. Przebudowa drogi gminnej na drogę o nawierzchni twardej na trasie Giże – Koziki – Sordachy.
10. Przebudowa drogi gminnej z powierzchniowym utwaleniem w m. Bobry.
11. Przebudowa drogi gminnej z powierzchniowym utwaleniem w m. Oracze.
12. Przebudowa drogi gminnej z powierzchniowym utwaleniem w m. Straduny.
13. Przebudowa ul. Kajki z powierzchniowym utwaleniem w m. Nowa Wieś Ełcka.

Po przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji WMPWIS stwierdza, że ustalenia „Programu Ochrony Środowiska na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 dla gminy Ełk” będą miały pozytywny wpływ na środowisko i jego zasoby. Realizacja przyjętych w Programie celów oraz zaplanowanych działań, przeprowadzona zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych, spowoduje poprawę stanu sanitarnego gminy Ełk.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Zastępca
Warmińsko-Mazurskiego
Państwowego Wojewódzkiego
Inspektora Sanitarnego
[Podpis]
mgr inż. *Magda* Mindrow
specjalista higieny

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Ełk
ul. Armii Krajowej 3
19-300 Ełk

Do wiadomości:

2. PPIS w Ełku
3. A.a.

**ZARZĄD POWIATU
EŁCKIEGO**

ul. Piłsudskiego 4
19-300 ELK

R.602.2.2014 r.

WPLYNEŁO		
URZĄD GMINY ELK		
KANCELARIA		
18-07-2014		
L.dz. 7368	ilość stron 1	zał.
podpis	<i>Antoni Polkowski</i>	Pan

Pan
Antoni Polkowski
Wójt Gminy Elk

Elk, dn. 15.07.2014 r.

P. Dzierżańska

18.07.14

P. Ruszczyk
21.07.2014

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1232) po przeanalizowaniu projektu „Programu Ochrony Środowiska na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021 dla Gminy Elk”, Zarząd Powiatu Ełckiego opiniuje pozytywnie ww. projekt.

Członek Zarządu

Włodzimierz Szelązek